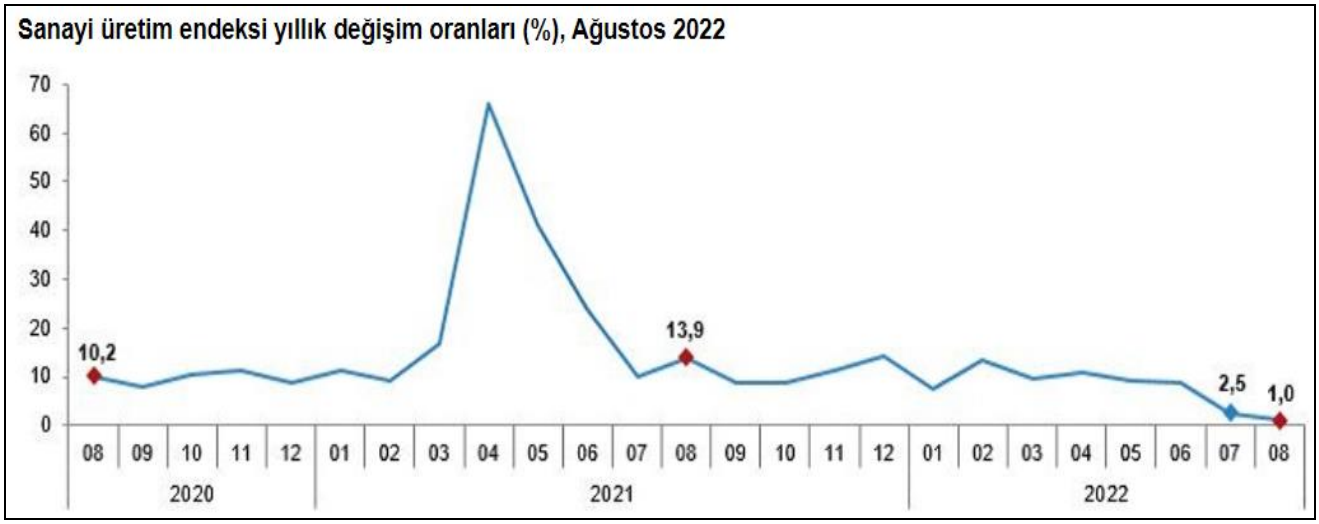
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
SANAYİ POLİTİKALARI VE KALKINMA MERKEZİ

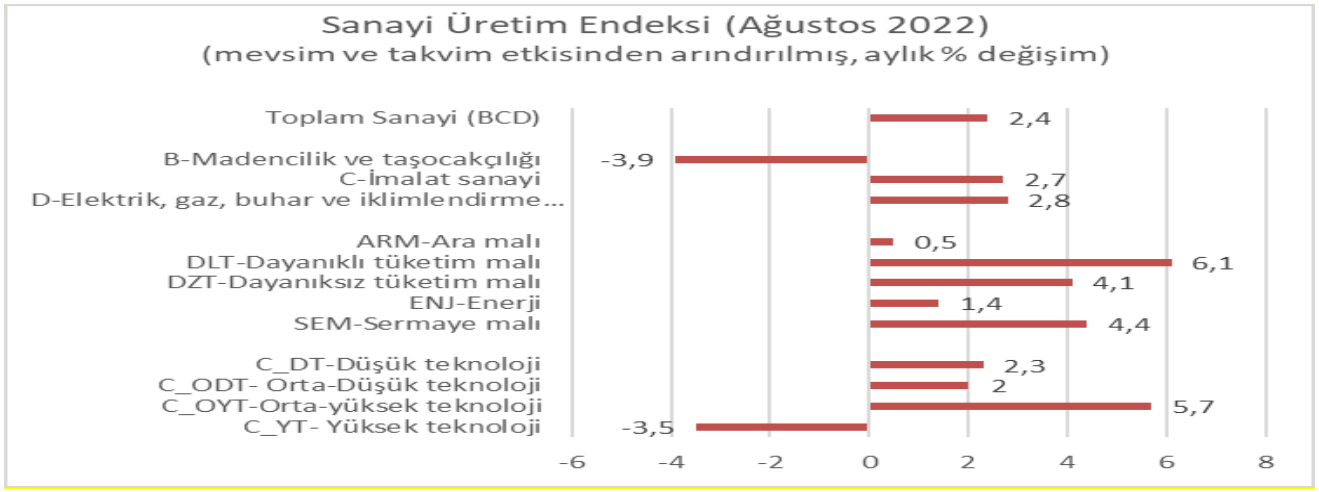
Sayı: (Ekim) 2022/2

EKONOMİ VE SANAYİ BÜLTENİ

Kaynak: TÜİK

- 12 Ekim 20022 itibarıyla açıklanan sanayi üretim endeksi verilerine göre; toplam sanayi üretimi yıllık bazda bir önceki yılın aynı ayına göre Ağustos 2022'de %1,0 oranında arttı.
- Sanayinin alt sektörlerinden madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe üretim yıllık bazda %12,4 ile en büyük düşüşü kaydetti.
- Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe üretim %3,5 düştü, imalat sanayinde üretim %2,2 arttı.

Kaynak: TÜİK

- Aylık bazda ise toplam sanayi üretimi bir önceki aya göre %2,4 oranında arttı.
- Sanayinin alt sektörleri itibarıyla üretim; madencilik ve taş ocakçılığında %3,9 azaldı. İmalat sanayinde %2,7, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe %2,8 artış gerçekleşti.

- Sermaye malı üretim %4,4, enerjide %1,4 artış kaydedildi. Ara malı üretimi %0,5 arttı. Üretim artışı dayanıklı tüketim mallarında %6,1 diğerlerine göre daha yüksek kaydedildi.
- Yüksek teknoloji kapsamındaki sanayi tesislerinin üretimi %3,5 geriledi. En yüksek üretim artışı %5,7 ile orta-yüksek teknolojili ürünler üreten sanayi tesislerinde kaydedildi. Düşük ve orta-düşük teknolojili sanayi tesislerinde sırasıyla %2,3 ve %2 oranında arttı.

Ekonomik Faaliyetlere Göre Dış Ticaret (Bin ABD $

	Eylül					Ocak-Eylül				
	2021		2022			2021		2022		
Sektörler	**Değer**	**Pay (%)**	**Değer**	**Pay (%)**	**Değişim**	**Değer**	**Pay (%)**	**Değer**	**Pay (%)**	**Değişim**
İhracat										
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	592 675	2,9	597 021	2,6	0,7	4 850 947	3,0	5 434 049	2,9	12,0
Madencilik ve taşocakçılığı	403 475	1,9	330 333	1,5	-18,1	3 039 525	1,9	3 508 870	1,9	15,4
İmalat	19 597 733	94,6	21 548 579	95,3	10,0	152 082 475	94,6	178 162 765	94,7	17,1
Toplam	**20 715 563**		**22 612 035**		**9,2**	**160 812 043**		**188 152 249**		**17,0**
İthalat										
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	1 078 689	4,6	1 130 312	3,5	4,8	8 531 692	4,4	11 311 875	4,2	32,6
Madencilik ve taşocakçılığı	3 189 297	13,7	6 624 548	20,6	107,7	24 495 278	12,7	58 364 861	21,5	138,3
İmalat	18 092 494	77,6	23 682 097	73,5	30,9	150 453 050	77,9	191 327 777	70,5	27,2
Toplam	**23 322 270**		**32 207 523**		**38,1**	**193 235 408**		**271 249 080**		**40,4**

Kaynak: TUİK

- 2021 Eylül ayında toplam ihracatın %94,6'sı imalat sanayinden kaynaklandı. 2022 Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %10 düşüşle %95,3 oldu.
- İthalatta ise 2021 Eylül ayında %77,6 ile en yüksek payı imalat sanayi alırken, 2022 Eylül ayında %30,9 oranında düşüşle %73,5 olarak gerçekleşti.
- 2022 yılının ilk dokuz ayında ihracatın %94,7'si, ithalatın ise %70,5'i imalat sanayi kolunda yapılmıştır. Bir önceki yılın ilk dokuz aylık dönemine göre imalat sanayi ihracatı %17,1 oranında artarken, imalat sanayi ithalatı ise %27, 2 oranında arttı.
- Toplamda, Eylül 2022'de bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat %9,2 artarken, ithalat %38,1 arttı. İlk dokuz ay itibarıyla karşılaştırıldığında bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat %17, ithalat ise %40,4 oranında artış gösterdi.

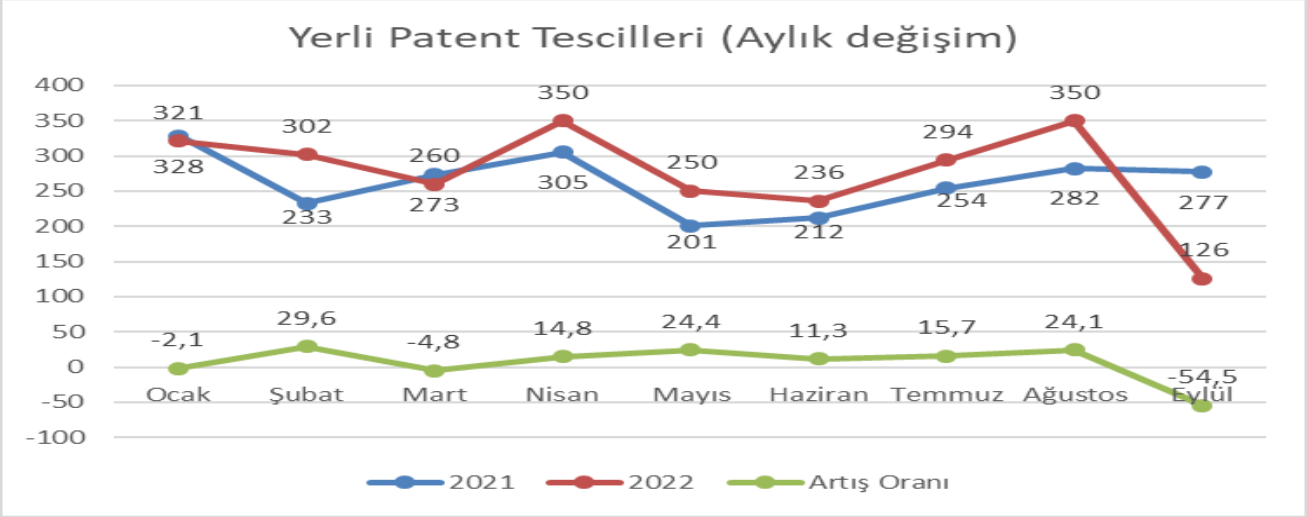
İhracatta (FOB) Teknoloji Yoğunluğu (Eylül 2022)				
	İhracat Payı (%)	Eylül 2021'e Göre Değişim (%)	Ocak-Eylül Dönemi İhracat Payı (%)	Ocak-Eylül 2021 Dönemine Göre Değişim (%)
Yüksek Teknolojili Ürünler	2,6	3,3	2,8	9,7
Orta Yüksek Teknolojili Ürünler	33,4	15,6	33	14
Orta Düşük Teknolojili Ürünler	31,3	5,9	32	22,9
Düşük Teknolojili Ürünler	32,7	9,1	32,2	15,7
Toplam		**10**		**17,1**
İthalatta Teknoloji Yoğunluğu (Eylül 2022)				
	İthalat Payı (%)	Eylül 2021'e Göre Değişim (%)	Ocak-Eylül Dönemi İthalat Payı (%)	Ocak-Eylül 2021 Dönemine Göre Değişim (%)
Yüksek Teknolojili Ürünler	9,1	-3,2	9,7	-3,8
Orta Yüksek Teknolojili Ürünler	38,9	11,7	41,9	15,7
Orta Düşük Teknolojili Ürünler	39,6	70,5	35,8	50,2
Düşük Teknolojili Ürünler	12,4	38,6	12,6	48
Toplam		**30,9**		**27,2**

Kaynak: TÜİK

- 2021 Eylül ayında toplam ihracat içinde yüksek teknolojili ürün ihracatı %2,6 olup, bir önceki yılın aynı ayına göre %3,3 oranında artış kaydedildi. Toplam ihracatın üçte birini orta yüksek teknolojili ürün ihracatı oluşturmaktadır. Bir önceki yıla göre en yüksek değişim, %15,6 ile bu kalemde gerçekleşti. İlk

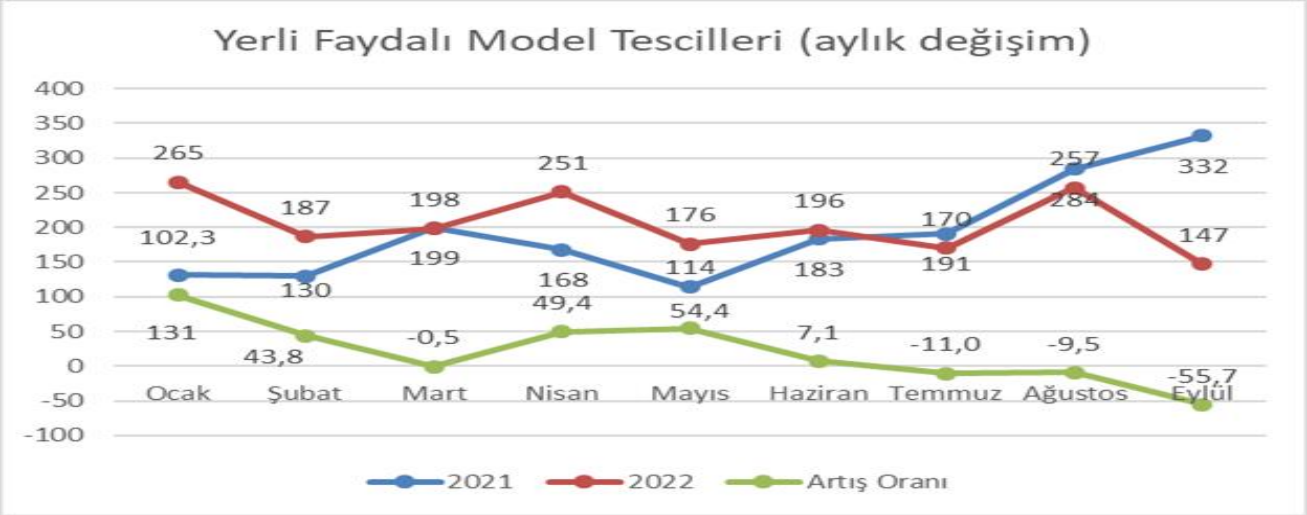
dokuz ay itibarıyla bakıldığındaysa, en yüksek artış bir önceki döneme göre %22,9 ile orta düşük teknolojili ürün ihracatında kaydedildi.

- İthalatta ise 2022 Eylül ayında yüksek teknolojili ürün ithalatı, kur etkisiyle önceki yılın aynı ayına göre %3,1 oranında azalarak toplam ithalatın %9,1'ini oluşturdu. Eylül 2022 itibarıyla yüksek ve orta yüksek teknolojili ürün ithalatı toplam ithalatın %48' ile yaklaşık yarını oluşturdu. İlk dokuz aya bakıldığında ise, en yüksek ithalat artışı, %50,2 ile orta düşük teknolojili ürünlerde gerçekleşti.
- Toplamda, Eylül 2022'de bir önceki yılın aynı ayına göre imalat sanayi ihracatı %10, ithalatı ise %30,9 oranında arttı. İlk dokuz ay itibarıyla karşılaştırıldığında bir önceki yılın aynı dönemine göre imalat sanayi ihracatı %17,1, ithalatı ise %27,2 oranında arttı.

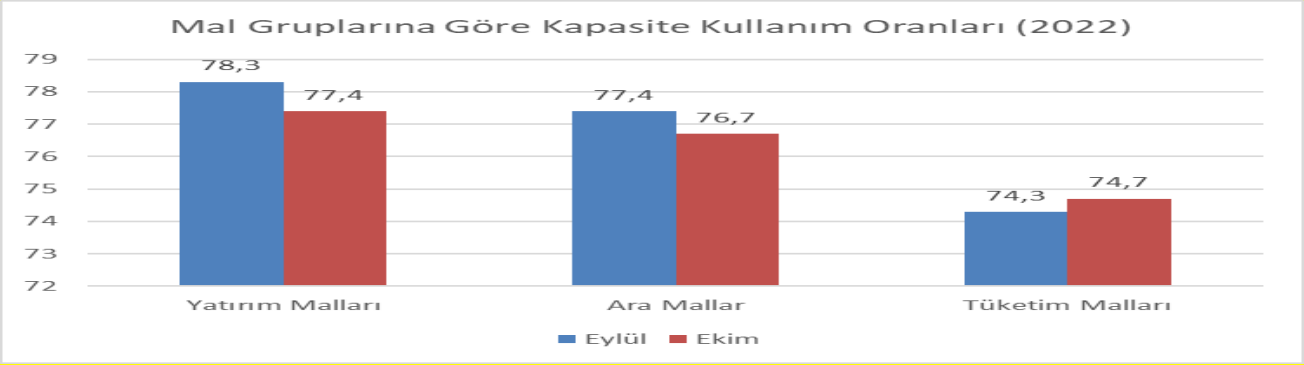
Kaynak: TURKPATENT

- TÜRKPATENT, PCT (Patent İşbirliği Antlaşması) ve EPC (Avrupa Patent Sözleşmesi) çerçevesinde toplam yerli patent tescil sayısı Eylül 2021'de 277 iken, Eylül 2022'de %54,5 düşüşle 126 olarak gerçekleşti.
- Toplam yerli patent tescil sayısı 2021'in ilk dokuz ayında toplam 2365, 2022'nin ilk dokuz ayında %5,4 artışla 2489 adet olarak gerçekleşti.

Kaynak: TURKPATENT

- TÜRKPATENT ve PCT (Patent İşbirliği Antlaş-ması) çerçevesinde toplam yerli faydalı model tescil sayısı Eylül 2021'de 329 iken, Eylül 2022'de %55,7 oranında azalarak 146 adet oldu.
- Toplam yerli faydalı model tescil sayısı 2021'in ilk dokuz ayında toplam 1732, 2022'nin ilk dokuz ayında %6,6 oranında 1732 adet olarak gerçekleşti.

Kaynak: TCMB

- İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı, bir önceki aya göre %0,5 oranında azalarak %76,9 oranında kaydedildi.
- Mevsim etkisinden arındırılmış kapasite kullanım oranı ise, bir önceki aya göre %0,7 oranında azalara %76,6 düzeyinde gerçekleşti.
- Alt gruplara göre bakıldığında yatırım malları ve ara mallarda kapasite kullanımı sırasıyla %0,9 ve %0,7 oranlarında düşerek, %77,4 ve %76,7 olarak gerçekleşti. Tüketim mallarında ise %74,3'den %74,7'ye yükseldi.

BAŞLICA MAKRO EKONOMİK GÖSTERGELER

- **GSYH:** GSYH/II. çeyrekte %7,6 oranında arttı. En yüksek artış %26,6 ile finans ve sigorta faaliyetlerinde gerçekleşti.

- **Fiyat İstikrarı:** **Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE)** yıllık bazda Ekim 2020'de %11,8; Ekim 2021'de %19,8; Ekim 2022'de %85,5 oranında arttı. **Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE)** yıllık bazda Ekim 2020'de %18,2; Ekim 2021'de %46,3; Ekim 2022'de %157,6 oranında arttı. Yİ-ÜFE'de en yüksek artış %554,5 ile elektrik, gaz buhar sektöründe gerçekleşti. **Tarımsal Girdi Fiyatları Endeksi** yıllık bazda Ekim 2020'de %8,1; Ekim 2021'de %28,7; Ekim 2022'de %135,06 oranında gerçekleşti. Tarımsal ÜFE'de en yüksek artış %234,48 ile gübre ve geliştiricilerde kaydedildi. Enerji ve yağlarda %184,77; hayvan yeminde %147,19 artış kaydedildi.

- **İşsizlik:** İşgücüne katılım oranı Ağustos 2022'de %53 oldu. İşgücünün %47,9'u istihdam edildi. İşsizlik oranı Ağustos 2022'de %9,6 arttı. İşsizlik kadınlarda %8,2, erkeklerde %12,5 artış gösterdi. 15-24 yaş arası genç işsizlik oranı %18 oldu. Genç işsizliği kadınlarda %23,3, erkeklerde %15,2 olarak gerçekleşti.

- **Dış Ticaret:** Dış ticaret açığı Eylül 2022'de %268,1 oranında artışla 9 milyar 595 milton ABD doları oldu. Ocak-Eylül 2022 döneminde ihracat %17, ithalat %40,4 arttı, ihracatın ithalatı karşılama oranı 2021 yılının ilk dokuz ayında %83,2 iken %69,5'e geriledi. Böylece Ocak-Eylül döneminde dış ticaret açığı %156,3 artışla 83 milyar 97 milyon ABD dolarına ulaştı.

Hazırlayan: Prof. Dr. Betül GÜR (Merkez Müdürü) bgur@ticaret.edu.tr **+90 444 0 413**

ÖNEMLİ: Bu yayın sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bülten ulusal ve uluslararası resmi kurumların güncel verileri derlenerek hazırlanmaktadır. İstanbul Ticaret Üniversitesi, bültendeki bilgilerin kullanılmasından kaynaklı olarak doğabilecek ekonomik, finansal, hukuki vb. zararlardan doğrudan ya da dolaylı olarak sorumlu değildir. Bültende yer alan bilgilerden kaynak gösterilmek suretiyle faydalanılabilir.